

реклами та розробку графіка їх використання. Також необхідно провести аналіз реклами конкурентів – які рекламні інструменти використовують вони, визначити їх недоліки та переваги, щоб максимально підготуватися і уникнути деяких майбутніх помилок, та отримати очікуваний результат;

- кульмінаційний етап включає в себе вибір носія реклами - газети, телебачення або радіо, біг-борди або банеритощоз урахування м цілей реклами та спроможності цих інструментів донести рекламне звернення до цільової аудиторії;

- третій (заключний) етап потребує проведення тестування: необхідно з'ясувати, як цільова аудиторія сприйматиме рекламу. Найбільш доцільним є апробація рекламної кампанії на обмеженому сегменті ринку. Після проведення тестування слід виправити всі недоліки або повторно вивчити ситуацію на ринку. Після цього здійснюється контроль проведення рекламної кампанії та дослідження її результатів.

Список використаних джерел:

1. Ромат Е. В. Реклама: учебник для вузов. — 7-е изд. — СПб. : Издательский дом «Питер», 2008. — 450 с.
2. Шадрина Л. Ю. Теоретические подходы к определению рекламной кампании (технологический подход) [Электронный ресурс]// Л. Ю. Шадрина, М. Ю. Матвеев // *Universum: общественные науки.* — 2014. — Т. 10. -№ 9. — Режим доступа: [https://docs.google.com/viewer?url=http://7universum.com/pdf/social/9\(10\)/Shadrina.pdf](https://docs.google.com/viewer?url=http://7universum.com/pdf/social/9(10)/Shadrina.pdf).

Дмитренко Г.О., магістр,
Грушко В.І., доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

БОРГОВА БЕЗПЕКА КРАЇНИ ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ ДОСЯГНЕННЯ

Питання боргової та економічної безпеки стають базою, на основі якій приймаються соціально-економічні та суспільно-політичні рішення керівництвом держави.

Безпека держави та громадянського суспільства у всі часи була важливою проблемою в аспекті збереження суверенітету і незалежності країни, до якої верталися науковці і дослідники.

Серед вітчизняних дослідників, які розглядали проблему державного боргу, виділимо праці Т.Богдана, О.Барановського, С.Буковинського, О.Василика, О.Власюка, Т.Вахненко, В.І.Грушко, М.Єрмошенка, О.Колісник, О.Г.Чумаченко, С.Шапошнікова тощо. У переважній більшості дослідники погоджуються із думкою, що ефективне управління державними зобов'язаннями впливає на всі рівні відносин у державі.

На сьогоднішній день існує документ, якій на законодавчому рівні визначає актуальність даного питання. Так у Законі «Про основи національної

безпеки України» зазначено, що зростання зовнішнього і внутрішнього боргу національній безпеці держави [1].

Державний борг – це загальний розмір накопиченої заборгованості керівництва держави володарям цінних паперів, який дорівнює попередніх бюджетних дефіцитів за виключенням бюджетних надлишків. Державний борг може бути зовнішнім і внутрішнім.

До основних причин зростання державного боргу зараховують економічні кризи та спади в економіці, збільшення витрат держави при зменшенні державного прибутку, зменшення податку без належної корекції державних витрат, збільшення фінансування перед виборами з метою збереження влади.

Боргова політика України на сучасному етапі характеризується низкою негативних тенденцій, таких як: відсутність системності і плановості, не розробленістю процесів і механізмів забезпечення стабільності тощо. Саме тому виникає потреба у виробленні ефективних дій та механізмів для регулювання державним боргом з метою запобігання кризовим явищам.

Ще у 2014 році науковець О.Барановський одним із перших звернувся до такого актуального питання для України, як боргова безпека. На його думку, потрібно віднайти баланс між внутрішньою і зовнішньою заборгованістю, що може забезпечити достатній рівень боргової безпеки [2, 16].

Боргову безпеку країни можна розглядати в широкому та вузькому розумінні.

У широкому значенні – це загальний обсяг державного боргу, куди входить як зовнішній, так і внутрішній борг. А також загального зовнішнього боргу із врахуванням внутрішніх і зовнішніх запозичень.

У вузькому значенні – це критичний рівень державної заборгованості або найбільш прийнятне співвідношення між зовнішнім і внутрішнім боргом з врахуванням загального державного боргу.

Таким чином, боргова безпека є гарантом економічної та національної безпеки країни.

Для покриття дефіциту бюджету держава використовує зовнішні і внутрішні запозичення, в результаті чого і формується державний борг. Тому діяльність органів влади з управління державним боргом називається борговою політикою.

Таким чином, боргова політика покликана забезпечувати державі приплив яких бракує для покриття дефіциту бюджету коштів на найбільш вигідних для нього умовах. Ці умови повинні включати в себе вибір джерела фінансування, способу позики, валюти позики, терміну погашення заборгованості та ін.

Боргова політика повинна забезпечувати державну безпеку і забезпечити сталий соціально-економічний розвиток країни. Особливістю економіки сучасної України в даний час є посилення тенденції зростання державного боргу. Державні запозичення сьогодні надають досить значний вплив на економічний розвиток країни і регулювання її боргових проблем.

	загальний борг	зовнішній борг	внутрішній борг
на 31.12.2017	2 141 674,4 +3.9%	1 374 995,5	766 678,9
на 31.01.2018	2 131 849,5 -0.5%	1 373 182,8	758 666,7
на 28.02.2018	2 068 614,3 -3.0%	1 310 043,8	758 570,5
на 31.03.2018	2 053 601,3 -0.7%	1 289 123,2	764 478,1
на 30.04.2018	2 020 978,1 -1.6%	1 261 143,0	759 835,1
на 31.05.2018	1 993 016,4 -1.4%	1 232 161,5	760 854,9
на 30.06.2018	1 998 026,9 +0.3%	1 235 059,5	762 967,3
на 31.07.2018	2 025 666,5 +1.4%	1 265 807,4	759 859,0
на 31.08.2018	2 116 667,8 +4.5%	1 344 389,1	772 278,7

Рис. 1. Державний та гарантований державою борг України в 2018 р. (млн. грн.), за даними Міністерство фінансів України [3].

Отже, неграмотно і неправильно розроблена і реалізована боргова політика призведе до найсумніших наслідків (перш за все економічного характеру), тому питання розробки, формування, вдосконалення та реалізації боргової політики є досить актуальними на сьогоднішній день. Тільки ефективне використання кредитів та прозоре використання цільових коштів, наданих міжнародними організаціями зможе стати базою для вдосконалення боргової політики держави.

Зовнішня заборгованість в сучасних умовах – багатопланове явище, що відбиває як позитивні тенденції в розвитку національної економіки (швидке реформування господарства з метою його модернізації, що вимагає великих фінансових коштів; успішне залучення і використання позикових ресурсів для розширення інвестиційної бази; покриття виникає бюджетного дефіциту в ході масштабних соціальних перетворень і т.д.), так і негативні (надмірний приплив іноземного капіталу в порівнянні з можливістю його застосування в економіці, безконтрольне і нераціональне витрачання або розкрадання запозичених фінансових коштів).

Отже, зовнішня заборгованість може бути і на практиці є фактором, який пришвидшує або гальмує соціально-економічні процеси в країні, причому глобалізація посилює обидві ці тенденції.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV (остання редакція від 21.06.2018). – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення): [монографія] / О.І. Барановський. – К.: НТЕУ, 2004. – 759 с.
3. Державний борг України у 2018 р. Міністерство фінансів України. – Електронний ресурс. 3 Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/2018>

4. Грушко В.І., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник / за ред. д. ек. н., проф. В.І. Грушка - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017. - 660 с